

Narodna banka na Republika Makedonija

ANKETA ZA KREDITNA AKTIVNOST

Noemvri, 2006 godina

ANKETA ZA KREDITNA AKTIVNOST¹

oktombri 2006

Imajji go predvid znaeweto na kreditite za funkcionirawe na celokupnata ekonomija, raspolagaweto so specifi~ni kvalitativni informacii za uslovite za kreditirawe zna~itelno go olesnuva razbiraweto na na~inot na funkcionirawe na pazarot na krediti. Od tie pri~ini, vo juli 2006 godina NBRM zapo~na so sproveduvawe Anketa za kreditnata aktivnost na bankite, koja e koncipirana na re~isi ist na~in kako i Anketata na Evropskata centralna banka. **Glavnata cel na anketata** e da obezbedi informacii za nekamatnite uslovi za kreditirawe (koi voobi~aeno ne se raspolo`livi). Voedno, anketata ima za cel da dade procena na razli~nite faktori koi deluvaat vrz pobaruva~kata na krediti.

Dobienite informacii od anketata bi trebalo da ovozmo`at poadekvatno tolkuvawe na redovnite statisti~ki podatoci za kreditnata aktivnost na bankite. Imeno, statisti~kite podatoci go poka`uvaat iznosot na odobrenite krediti, kako i promenite vo tekot na opredelen vremenski period, no ne i faktorite koi deluvaat vrz takvite dvi`ewa. Pritoa, informaciiite od anketata koi se odnesuvaat na o~ekuvanite promeni vo standardite za kreditirawe i vo pobaruva~kata na krediti ovozmo`uvaat podobro razbirawe na idnite ekonomski tekovi.

Struktura na anketata za kreditnata aktivnost na bankite

Anketata e nameneta za licata vo bankite odgovorni za koncipirawe na kreditnata politika na bankata. So cel sledewe na promenite vo tekot na opredelen vremenski period, pra{awata vo anketata nema da se menuvaat. Site pra{awa imaat kvalitativna priroda i ne baraat prezentirawe konkretni podatoci.

Obrabotkata na dobienite odgovori na anketnite pra{awa se bazira vrz netirawe na zbirot na procentite na anketirani subjekti koi odgovorile so prvite dve i zbirot na procentite na anketirani subjekti koi odgovorile so poslednite dve alternativni, ili obratno vo zavisnost od pra{aweto (na primer, razlika pome|u zbirot od procentite na zna~itelno porigorozni i delumno porigorozni i zbirot na procentite na delumno porelaksirani i zna~itelno porelaksirani), ne smetajji go neprimenljivo -"net percentage" ili "net balance". So sporedba na dva perioda }e se dobie pretstava za nasokata na promenite vo soodvetnata oblast.

Anketata sodr`i dvaeset i ~etiri pra{awa za minatite i o~ekuvanite dvi`ewa na pazarot na krediti. Pra{awata se odnesuvaat na dvi`ewata od prethodnite tri meseci, odnosno na o~ekuvawata za slednite tri meseci. Vo ramki na pra{awata e izvr{ena sektorska distribucija na dva sektora, pretprijatija i naselenie, kako osnovni nositeli na pobaruva~kata na krediti. Pritoa, vo ramki na sekoj sektor se vku~eni pra{awa koi se odnesuvaat na

¹So Anketata bea opfateni 15 banki, a odgovori dostavija 14 banki. Sporedeno so Anketata od prethodniot kvartal, brojot na opfateni banki e pomal za edna banka, zaradi izvr{eno spojuvawe na dve banki.

ponudata na krediti, odnosno na uslovite za odobruvawe krediti, faktorite koji deluvale vrz promenata na uslovite (troci na kreditirawe, konkurencija, rizik), faktorite koji se zemaat predvid pri ocena na kreditnata sposobnost na komitentite, kako i oekuvawata za promene vo uslovite za kreditirawe. Voedno, vklueno e i prawe za vlijanieto na monetarnata politika vrz kamatnata politika na bankite. Od aspekt na pobaruwakata na krediti, vo anketata se vklueni prawa koji se odnesuvaat na nasokata na nejzinata promena, faktorite (potrebi za finansirawe, alternativni izvori i ostanato) i oekuvawata za naredniot period. Vo ramki na prawata za sektorot naselenie e napravena distinkcija pomeju stanbenite i potrouvakite krediti. Anketata za kreditnata aktivnost vkluuva i dve posebni prawa vo koji se navedeni pogolem broj na konkretni faktori koji deluvaat vrz procesot na kreditirawe na pretprijatijata i naselenieto. Vo funkcija na prezentirawe specifi~ni dvi`ewa ili problemi to ne se opfateni so postavenite prawa, na krajot na anketata e vklueno i otvoreno prawe.

Rezultati od anketata za kreditnata aktivnost na bankite za tretiot kvartal na 2006 godina²

I. Krediti na pretprijatijata

1. Vo koja nasoka se promeneti uslovite za kreditirawe na Va{ata banka, od aspekt na odobruvaweto krediti na pretprijatijata vo izminatite tri meseci?

	Vkupno		Krediti na mali i sredni pretprijatija		Krediti na golemi pretprijatija		Kratkoro~ni krediti		Dolgoro~ni krediti	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno se pokonzervativni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno se pokonzervativni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova ostanaa nepromeneti	41,9	36,8	39,2	9,0	70,7	42,1	41,7	40,0	43,1	38,9
Delumno se porelaksirani	58,2	63,2	60,9	91,0	29,4	57,9	58,4	60,0	57,0	61,1
Zna~itelno se porelaksirani	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neprimenljivo	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent (ot)	-58,2	-63,2	-60,9	-91,0	-29,4	-57,9	-58,4	-60,0	-57,0	-61,1
Broj na banki koji odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno se pokonzervativni" i "delumno se pokonzervativni", i zbirot na procentite "delumno se porelaksirani" i "zna~itelno se porelaksirani".

Vo tretiot kvartal na 2006 godina, promene vo kreditnata politika na bankite bea vo nasoka na delumno relaksirawe na uslovite za kreditirawe na korporativniot sektor. Imeno, pove od polovinata od anketiranite banki uka`uvaat na delumna relaksiranost na uslovite za kreditirawe na golemite pretprijatija, kako i na uslovite za odobruvawe na kratkoro~ni i dolgoro~ni krediti, voop{to. Zna~ajno e da se istakne deka duri 91% od anketiranite banki vo tretiot kvartal, se izjasnile za delumna relaksiranost na uslovite za kreditirawe na malite i sredni pretprijatija, to pretstavuva zna~ajna poddr{ka za razvojot na ovoj sektor od ekonomijata.

Sporredeno so odgovorite od prethodniot kvartal, vo tretiot kvartal na 2006 godina pogolemi promeni se zabele`ani i kaj kreditiraweto na mali i sredni

²Odgovori te se ponderirani vo soglasnost so u~estvo to na bankite na oddelni te pazarni segmenti (kreditirawe na pretprijatija i kreditirawe na naselenie).

pretprijatija i kaj kreditiraweto na golemite pretprijatija, { to se vo nasoka na pogolema relaksiranost na uslovite. Pozitivni promeni, izraženi preku povisok neto-procent na delumna relaksiranost na uslovite za kreditirawe se zabele`ani i vo domenot na kreditiraweto na golemite pretprijatija.

2. Kako vlijaeja dolunavedenite faktori vrz uslovite za kreditirawe na Va{ata banka, od aspekt na odobruvaweto krediti na pretprijatijata vo izminatite tri meseci (se odnesuva na odgovorot na pra{aweto 1 vo kolonata „vkupno“)? Ve molime ocenete go pridonesot na navedenite faktori za rigoroznosta ili relaksiranosta na uslovite za kreditirawe koristej{i ja slednava skala:

-- = zna~itelno pridonesuvaat za porigorozni uslovi za kreditirawe

- = delumno pridonesuvaat za porigorozni uslovi za kreditirawe

o = pridonesuvaat za nepromenetost na uslovite za kreditirawe

+ = delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe

++ = zna~itelno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe

NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomври 2006
A) Tro{oci na finansiskite sredstva i ograni~uvawa na bi lansot na sostojba	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Tro{oci povrzani za kapitalnata pozicija na Va{ata banka	0,0	22,7	47,9	3,1	0,0	26,4	-15,2	19,6
-Pristap na bankata do pazarno finansirawe (na primer, na pazarot na pari)	0,0	0,0	42,1	57,9	0,0	0,1	-61,4	-57,9
-Likvidnosnata pozicija na Va{ata banka	0,0	0,0	36,5	37,2	26,3	0,1	-66,2	-63,5
B) Pritisok od konkurencija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Konkurencija od drugi banki	0,0	0,0	6,3	84,0	7,0	2,8	-66,6	-91,0
-Konkurencija od nebankarski sektor	0,0	24,3	63,7	5,8	3,5	2,8	15,8	15,0
-Konkurencija od pazarno finansirawe	24,3	0,0	39,7	29,8	3,5	2,8	15,8	-9,0
V) Percepcija za rizikot	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
-O~ekuvawa za vkupnata ekonomska aktivnost	0,0	0,0	18,8	78,5	0,0	2,8	-27,7	-78,5
-O~ekuvawa za perspektivata na grankata na koja ñ pripaja pretprijatieto i na perspektivata na poedine~nite firmi	0,0	0,0	12,1	85,2	0,0	2,8	-27,5	-85,2
-Rizik od nerealizirawe na kolateralot	26,3	3,5	20,2	47,3	0,0	2,8	-13	-17,5
G) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "--" (zna~itelno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i "-" (delumno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i zbirot na "+" (delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe) i "++" (zna~itelno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe).

Vo tretiot kvartal na 2006 godina, kako najzna~aen faktor {to pridonel za relaksirawe na uslovite za kreditirawe na korporativniot sektor, bankite ja istaknuvaat konkurencijata od drugi banki (91%), po {to sleduvaat o~ekuvawata za perspektivata na grankata na koja £ pripaja pretprijatieto i na perspektivata na poedine~nite firmi i o~ekuvawata za vkupnata ekonomska aktivnost (85,2% i 78,5%, soodvetno), kako i likvidnosnata pozicija na bankata

(63,5%). I vo prethodniot kvartal, kako najznačajni bea identifikuvani rešise istite faktori, pri što pomestuvawa vo nasoka na poizrazen porast na neto procentot se zabeležani kaj oekuvawata za perspektivata na grankata na koja e pripala pretprijatieto i oekuvawata za vkupnata ekonomska aktivnost.

3. Ve molime ocenete ja vašnosta na oddelnite faktori, pri procena na kreditnata sposobnost na pretprijatijata.

- = potpolno nevažni
- = delumno važni
- o = važni
- + = mnogu važni
- ++ = isključitelno važni
- NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktombri 2006
Poznavawe na klientot preku deloven odnos	0,0	0,0	6,0	52,8	41,2	0,1	94,2	94,0
Procenet bonitet na klientot	0,0	0,0	0,0	34,9	65,1	0,1	99,3	100,0
Lojalnost kon bankata	0,0	0,0	31,4	65,6	3,0	0,1	68,7	68,6
Kapitalnata mo} na klientot	0,0	0,0	14,7	79,8	5,5	0,1	95,2	85,3
Prihodite na klientot	0,0	0,0	4,8	60,2	35,0	0,1	93,0	95,2
Kvalitetot na investiciiskiot proekt	0,0	0,0	29,1	38,7	32,2	0,1	72,0	70,9
Kvalitetot na upravuvaweto vo pretprijatieto	0,0	0,0	8,3	58,3	33,4	0,1	92,6	91,7
Vrednosta na hipotekata	0,0	27,5	6,3	39,6	26,6	0,1	-15,7	38,7
Prihodnata/kapitalnata mo} na garantite	0,0	27,1	20,9	51,7	0,3	0,1	6,1	24,9
Visinata na učestvoto vo finansiraweto	0,0	24,3	15,2	60,5	0,0	0,1	-19,9	36,2
Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "++" (isključitelno važni) i "+" (mnogu važni) i zbirot na "-" (delumno važni) i "--" (potpolno nevažni)

Vo najgolemiot broj odgovori na bankite vo tretiot kvartal (65,1%), procenetiot bonitet na klientot se ocenuva kako faktor od isključitelna vašnost pri procena na kreditnata sposobnost na pretprijatijata. Vo grupata na mnogu važni faktori, najgolema koncentracija na odgovori postoi okolu faktorot kapitalna mo} na klientot, po što sleduva lojalnosta kon bankata, visinata na učestvoto vo finansiraweto, prihodite na klientot i kvalitetot na upravuvaweto vo pretprijatieto.

Kako ostanati značajni faktori za procena na kreditnata sposobnost na pretprijatieto, bankite gi naveduvaat i slednite faktori: minatoto iskustvo so vražawe na dolgovi kon bankata, operativniot gotovinski tek na pretprijatieto i stepenot na zadolženost na klientot.

Sporedeno so prethodniot kvartal, vo tretiot kvartal na 2006 godina e zabeležana približno ednakva distribucija na odgovorite na bankite pri vrednuvaweto na vašnosta na oddelnite faktori. Isključok pretstavuvaat faktorite, vrednost na hipotekata i visinata na učestvoto vo finansiraweto, koi od zonata na delumno nevažni faktori vo prethodniot kvartal (so neto procenti od -15,7 i -19,9, soodvetno), vo tretiot kvartal preminaa vo grupata na

mnogu va`ni faktori za ocena na kreditnata sposobnost na pretprijatijata (so neto procenti od 38,7 i 36,2, soodvetno).

4. Vo koja nasoka se promeneti uslovite na Va{ata banka, od aspekt na odobruvaweto krediti na pretprijatijata vo izminatite tri meseci? Ve molime ocenete go sekoj faktor koristej}i ja skalata:

- = zna~itelno se porigorozni
- = delumno se porigorozni
- o = vo osnova ostanaa nepromeneti
- + = delumno se porelaksirani
- ++ = zna~itelno se porelaksirani
- NP = neprimenlivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Kamatna stapka na kreditite	0,0	0,0	18,3	55,8	25,9	0,1	-96,5	-81,7
B) Ostanati uslovi i rokovi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Nekamatni prihodi	0,0	0,0	49,5	50,2	0,0	0,4	-56,1	-50,2
-Golemina na zaemot ili na kreditna linija	0,0	0,0	47,0	53,0	0,0	0,1	-62,4	-53,0
-Barawa za kolateral	0,0	0,0	43,4	56,6	0,0	0,1	-62,5	-56,6
-Dostasuvawe na zaemite	0,0	0,0	90,4	9,6	0,0	0,1	-15,5	-9,6
V) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "--" (zna~itelno se pokonzervativni) i "-" (delumno se pokonzervativni) i zbirot na "+" (delumno se porelaksirani) i "++" (zna~itelno se porelaksirani)

Vo tretiot kvartal na 2006 godina, pove`e od polovinata od anketirane banki uka`uvaat na delumno relaksirawe na site uslovi za kreditirawe, so iskluk na uslovot dostasuvawe na zaemite (90,4% od bankite se izjasnile za nepromenestost na ovoj uslov). Sporedeno so prethodniot kvartal, pogolemi promeni kaj neto-procentot ne se zabele`ani.

5. Kakvo vlijanie vrz va{ata kamatna politika (kamati na novoodobreni krediti na pretprijatijata) imaa promenite vo monetarnata politika vo poslednite tri meseci?

	Vkupno		Kredit i na mali i sredni pretprijatija		Kredit i na golemi pretprijatija		Kratkoro~ni kredit i		Dolgoro~ni kredit i	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno vlijaeja	24,6	0,3	24,6	0,3	3,8	0,3	24,6	0,3	0,3	0,3
Delumno vlijaeja	59,5	24,8	62,2	24,8	80,3	24,8	59,5	54,6	57,5	24,8
Nezna~itelno vlijaeja	12,4	11,8	9,7	68,6	12,4	18,0	12,4	14,5	38,7	18,0
Ne vlijaeja	3,6	30,6	3,6	6,3	3,6	56,9	3,6	30,6	3,6	56,9
Neprimenlivo	0,1	32,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent	21,0	-30,3	21,0	-6,0	0,2	-56,6	21,0	-30,3	-3,3	-56,6
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju procentite "zna~itelno vlijaeja" i "ne vlijaeja"

Promenite vo monetarnata politika vo tretoto trimese~je na 2006 godina, kaj 24,8% od anketirane banki imale delumno vlijanie vrz koncipiraweto na kamatnata politika, nezna~itelno vlijaele kaj 11,8% od bankite, dodeka kaj 30,6% od bankite bile neutralni. Sporedbata na neto-procentite uka`uva na namaleno vlijanie na monetarnata politika vo tretiot kvartal, sporedeno so

vtoriot kvartal na 2006 godina, { to delumno mo`e da se objasni so relativno pomalite promeni vo monetarnata politika vo tretiot kvartal, sporedeno so vtoriot kvartal na 2006 godina.³

6. Kako se promeni pobaruva~kata na krediti od strana na pretprijatijata vo poslednite tri meseci, iskluvaj}i gi voobi~enite sezonski fluktuacii?

	Vkupno		Kredit i na mali i sredni pretprijatija		Kredit i na golemi pretprijatija		Kratkoro~ni kredit i		Dolgoro~ni kredit i	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno e namalena	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno e namalena	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0
Vo osnova ostana nepromeneta	65,9	66,7	65,9	66,7	73,4	71,5	68,6	69,4	59,3	39,6
Delumno e zgolesena	31,5	27,9	34,2	33,3	26,7	28,5	31,5	30,6	37,3	34,1
Zna~itelno e zgolesena	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neprimenljivo	2,8	5,5	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	26,4
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent	31,5	27,9	34,2	33,3	26,7	28,5	31,5	30,6	33,8	34,1
Broj na banki koji odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot preistavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno e zgolesena" i "delumno e zgolesena" i zbirot na procentite "delumno e namalena" i "zna~itelno e namalena".

Od aspekt na pobaruva~kata na krediti od strana na korporativniot sektor, spored najgolemiot broj od anketiranite banki, pobaruva~kata na kratkoro~ni i dolgoro~ni krediti od strana na malite i sredni pretprijatija i golemite pretprijatija, vo tekot na tretiot kvartal vo osnova ostanala nepromeneta. Nepromenetata pobaruva~ka na krediti be {e karakteristi~na i za prethodniot kvartal, bez pogolemi kvartalni pomestuvawa kaj neto procentite.

7. Kako navedenite faktori vlijaeja na pobaruva~kata na krediti od strana na pretprijatijata (se odnesuva na odgovorot na pra{aweto 6 vo kolonata „vкупно“)? Ve molime ocenete go sekoj faktor upotrebuvaj}i ja skalata:

³Voedno, imaj}i predvid deka julskata anketa za kreditna aktivnost e prva sprovedena anketa, mo`no e odgovorite od vtoriot kvartal da se odnesuvaat na efektite od sproveduvaweto na monetarnata politika vo podolg vremenski period.

- = značitelno pridonosiva za namaluvawe na pobaruva~kata
 - = delumno pridonosiva za namaluvawe na pobaruva~kata
 o = pridonosiva za nepromenatost na pobaruva~kata
 + = delumno pridonosiva za zgolemuwawe na pobaruva~kata
 ++ = značitelno pridonosiva za povioka pobaruva~ka
 NP= neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							ju li 2006	oktomvri 2006
A) Potrebi za finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Investicii vo osnovni sredstva	0,0	0,0	33,7	66,0	0,3	0,1	34,0	66,3
- Investicii vo zalihi i obrten kapital	0,0	0,0	36,9	36,5	26,6	0,1	37,7	63,1
- Prestrukturirawe na dolg	2,8	0,0	14,2	26,3	0,3	56,5	-8,3	23,8
B) Upotreba na alternativno finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Interno finansirawe	2,7	0,0	61,3	0,3	0,0	35,8	-3,2	-2,4
- Zaemi od ostanati banki	0,0	0,0	41,3	23,0	0,0	35,8	25,3	23,0
- Izdavawe na sopstveni hartii od vrednost	0,0	0,0	17,0	0,3	0,0	82,8	-9,0	0,3
V) Ostanati faktori , Ve molime navedeti gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "++" (značitelno pridonosiva za povioka pobaruva~ka) i "+" (delumno pridonosiva za povioka pobaruva~ka) i zbirot na "-" (delumno pridonosiva za namaluvawe na pobaruva~kata) i "--" (značitelno pridonosiva za namaluvawe na pobaruva~kata).

Vo tretiot kvartal na 2006 godina, 66% od anketiranite banki, kako faktor so delumen pridonos vo zgolemuwaweto na pobaruva~kata na krediti ja istaknuvaat potrebata za finansirawe na investiciite vo osnovni sredstva. Spored 36,5% i 26,3%, soodvetno od anketiranite banki, potrebite za finansirawe na investiciite vo zalihi i obrten kapital i prestrukturiraweto na dolg imale delumen pridonos vo nasoka na porast na pobaruva~kata na krediti. Sporedeno so prethodniot kvartal, vo tretiot kvartal na 2006 godina e zabele`ano zgolemuwawe na neto procentite na faktorite, investicii vo osnovni sredstva i investicii vo zalihi i obrten kapital. Voedno, vo tretiot kvartal, faktorot prestrukturirawe na dolg dobiva pozitiven neto procent, pridonosuvaj}i vo nasoka na zgolemuwawe na pobaruva~kata na krediti, za razlika od prethodniot kvartal, koga ovoj faktor ima {e negativen neto procent.

8. Ve molime navedete gi Va {ite o~ekuvawa za nasokata na promena na uslovite za kreditirawe na Va {ata banka vo narednite tri meseci, od aspekt na odobruwaweto krediti na pretprijatijata.

	Vkupno		Kredit na mali i sredni pretprijatija		Kredit na golemi pretprijatija		Kratkoro-ni krediti		Dolgoro-ni krediti	
	ju li 2006	oktomvri 2006	ju li 2006	oktomvri 2006	ju li 2006	oktomvri 2006	ju li 2006	oktomvri 2006	ju li 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno je se zaostrat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno je se zaostrat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova je ostanat nepromenat	70,0	66,6	70,0	63,1	73,5	66,6	73,5	40,3	70,0	40,3
Delumno je se relaksiraat	30,2	33,4	30,2	36,9	26,7	33,4	26,7	59,7	30,2	59,7
Zna~itelno je se relaksiraat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neprimenljivo	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent	-30,2	-33,4	-30,2	-36,9	-26,7	-33,4	-26,7	-59,7	-30,2	-59,7
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno je se zaostrat" i "delumno je se zaostrat" i zbirot na procentite "delumno je se relaksiraat" i "zna~itelno je se relaksiraat".

Najgolem broj od bankite (66,6%) vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina ne o~ekuvaat promeni vo uslovite za kreditirawe, dodeka ostanatiot del od

bankarskiot sistem o~ekuva nivno delumno relaksirawe. Pritoa, 59,7% od bankite o~ekuvaat delumno relaksirawe na uslovite za odobruvawe na kratkoro~ni i dolgoro~ni krediti, { to pretstavuva zna~ajna promena vo odnos na o~ekuvawata od prethodniot kvartal (73,5% i 70%, soodvetno od odgovorite vo vtoriot kvartal uka`uvaa na o~ekuvawa za nepromenetost na uslovite za odobruvawe na kratkoro~ni i dolgoro~ni krediti).

9. Ve molime navedete gi Va{ite o~ekuvawa za nasokata na promena na pobaruva~kata na krediti od strana na pretprijatijata vo narednite tri meseci (isklu~uvaj}i gi voobi~aenite sezonski fluktuacii).

	Vkupno		Kredit i na mali i sredni pretprijatija		Kredit i na golemi pretprijatija		Kratkoro~ni kredit i		Dolgoro~ni kredit i	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno je se namali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno je se namali	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova je ostane nepromeneta	33,8	32,4	33,8	32,4	60,3	12,8	37,3	35,9	36,5	35,1
Delumno je se zgolemi	60,2	61,4	66,4	67,6	36,6	87,2	62,9	64,1	60,1	61,3
Zna~itelno je se zgolemi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	3,6
Neprimenljivo	6,2	6,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent	60,2	61,4	66,4	67,6	33,3	87,2	62,9	64,1	63,7	64,9
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno je se zgolemi" i "delumno je se zgolemi" i zbirot na procentite "delumno je se namali" i "zna~itelno je se namali".

Od aspekt na pobaruva~kata na krediti, 61,4% od anketiranite banki o~ekuvaat nejzino delumno zgolemuwawe vo tekot na ~etvrtiot kvartal. Pritoa, sporedeno so prethodniot kvartal najgolema promena na neto-procentot e registrirana kaj o~ekuvawata za pobaruva~kata na golemite pretprijatija, odnosno zna~itelno pogolem e procentot na banki {to o~ekuvaat nejzin delumen porast vo posledniot kvartal na 2006 godina.

Kredit i na naselenieto

10. Vo koja nasoka se promeneti uslovite za kreditirawe na Va{ata banka od aspekt na odobruvaweto krediti na naselenieto vo izminatite tri meseci?

	Stanbeni kredit i		Potro~uva~ki kredit i		Ostana ti kredit i	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno se pokonzervativni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno se pokonzervativni	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova ostanaa nepromeneti	8,3	69,1	8,7	34,8	16,7	29,6
Delumno se porelaksirani	32,4	16,8	49,4	65,3	41,4	56,5
Zna~itelno se porelaksirani	48,2	5,2	41,9	0,0	41,9	13,3
Neprimenljivo	10,6	8,5	0,0	0,0	0,0	0,7
Vkupno	100	100	100	100	100	100
Neto procent	-80,1	-21,5	-91,3	-65,3	-83,3	-69,8
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14

Neto-procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno se pokonzervativni" i "delumno se pokonzervativni", i zbirot na procentite "delumno se porelaksirani" i "zna~itelno se porelaksirani".

Nasproti vtoriot kvartal, koga pogolem procent od bankite uka`aa na delumno ili zna~itelno relaksirawe na uslovite za kreditirawe na naselenieto, vo tretiot kvartal na 2006 godina ovoj procent e reduciran zaradi porastot na koncentracija na odgovorite koi poka`uvaaat nepromeneti uslovi za kreditirawe.

11. Vo koja nasoka vlijaeja dolunavedenite faktori vrz uslovite za kreditirawe na Va { ata banka vo pogled na odobruvaweto stanbeni krediti na naselenieto vo izminatite tri meseci (se odnesuva na odgovorot na pra { aweto 10)? Ve molime ocenete go pridonesot na navedenite faktori za rigoroznosta ili relaksiranosta na uslovite za kreditirawe koristej}i ja slednava skala:

-- = zna~itelno pridonesuvaat za porigorozni uslovi za kreditirawe
 - = delumno pridonesuvaat za porigorozni uslovi za kreditirawe
 o = pridonesuvaat za nepromenetost na uslovite za kreditirawe
 + = delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe
 ++ = zna~itelno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe
 NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Tro { oci na finansiskite sredstva i ograni~uvawa na bilansot na sostojbja	0,0	0,5	86,6	0,0	0,0	13,0	-2,3	0,5
B) Pritisok od konkurencija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Konkurencija od drugi banki	0,0	0,0	5,9	80,9	4,3	9,0	-85,9	-85,2
V) Percepcija za rizikot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0
-O~ekuvawa za vkupnata ekonomska aktivnost	0,0	0,5	46,3	44,3	0,0	9,0	-56,6	-43,8
-Rizik od nerealizirawe na kolateralot	0,0	30,9	60,2	0,0	0,0	9,0	32,1	30,9
- Kreditna sposobnost na potro { uva~ite	0,0	0,0	85,9	5,2	0,0	9,0	16,2	-5,2
G) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pome|u zbirot na "--" (zna~itelno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i "-" (delumno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i zbirot na "+" (delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite).

Od aspekt na faktorite {to pridonesuvaat za promena na uslovite za kreditirawe na naselenieto, 80,9% od bankite ja ocenuvaat konkurencijata od drugi banki kako glaven faktor {to delumno pridonesuva za relaksirawe na uslovite za kreditirawe. Voedno, edna tretina od bankite go ocenuvaat rizikot od nerealizirawe na kolateral kako faktor koj {to delumno pridonesuva za pokonzervativni uslovi za kreditirawe. Najgolema promena kaj neto procentot e utvrdena kaj faktorot za kreditna sposobnost na potro { uva~ite, koja proizleguva od pogolema koncentracija na odgovorite koi uka`uvaat na kreditnata sposobnost kako faktor {to pridonel za nepromenetost na uslovite za kreditirawe.

12. Ve molime oceneta ja va`nosta na oddelnite faktori, pri procena na kreditnata sposobnost na naselenieto.

-- = potpolno neva`ni
 - = delumno va`ni
 o = va`ni
 + = mnogu va`ni
 ++ = isklu~itelno va`ni
 NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
Poznavawe na klientot preku deloven odnos	0,0	0,0	28,5	28,7	42,9	0,0	55,1	71,6
Procenet bonitet na klientot	0,0	0,0	6,2	37,6	56,3	0,0	93,8	93,9
Lojalnost kon bankata	0,0		76,4	23,7		0,0	52,3	23,7
Kapitalnata mo} na klientot	0,0	54,1	15,2	21,3	9,5	0,0	42,2	-23,3
Prihodi te na klientot	0,0	0,0	14,3	57,5	28,3	0,0	85,7	85,8
Kvalitet na upravuvaweto vo pretprijatieto vo koe e vraboten klientot	0,0	0,0	28,2	65,2	6,2	0,5	58,4	71,4
Vrednost na hipotekata	0,0	0,0	69,9	15,2	15,0		74,2	30,2
Prihodna/kapitalna mo} na garantite	0,0	0,0	27,9	14,2	17,2	40,8	34,6	31,4
Visina na u~estvoto vo finansiraweto	0,0	54,1	20,9	19,3	4,3	1,5	38,8	-30,0
Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "++" (isklu~itelno va`ni) i "+"(mnogu va`ni) i zbirot na "-"(delumno va`ni) i "--"(potpolno va`ni).

Poveje od polovina od bankite (56,3%) kako isklu~itelno va`ni faktori pri procena na kreditnata sposobnost na naselenieto gi naveduvaat poznavaweto na klientot preku deloven odnos i proceneti ot bonitet na klientot (42,9%). Okolu 65, 2% od bankite kako va`en faktor pri kreditnata procenka go istaknuvaat kvalitetot na upravuvaweto vo pretprijatieto vo koe e vraboten klientot i prihode na klientot (57,5%). Najgolema promena vo neto procentot vo sporedba so juli e zabele`ana kaj faktorite za visina na u~estvoto vo finansiraweto i kapitalnata mo} na klientot, pri {to promenata e vo nasoka na nmaluvawe na negovoto zna~ewe pri procena na kreditnata sposobnost na klientot.

13. Kakvo vlijanie vrz va{ata kamatna politika (kamati na novoodobreni krediti na naselenieto) imaa promenite vo monetarnata politika vo poslednite tri meseci?

	Vkupno		Stanbeni krediti		Potro{uva~ki krediti		Kratkoro~ni krediti		Dolgoro~ni krediti	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno vlijaeja	40,9	0,0	40,9	0,0	40,9	0,0	43,0	0,0	40,9	0,0
Delumno vlijaeja	24,5	7,8	38,9	7,8	24,9	9,9	22,8	9,9	39,9	7,8
Nezna~itelno vlijaeja	6,0	47,7	3,4	23,5	21,0	62,7	21,0	62,7	6,0	24,0
Ne vlijaeja	13,2	14,2	5,2	59,3	13,2	27,5	13,2	27,5	13,2	27,5
Neprimenljivo	15,4	30,4	11,6	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,8
Vkupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Neto procent	27,7	-14,2	35,7	-59,3	27,7	-27,5	29,8	-27,5	27,7	-27,5
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju procentite "zna~itelno vlijaeja" i "ne vlijaeja".

Vlijaniето na monetarnata politika vrz kamatnata politika na bankite vo tretiot kvartal oceneto e kako nezna~itelno, nasproti vtoriot kvartal koga najgolem del od bankite go ocenile kako zna~itelno. Vo sporedba so juli, najgolema promena kaj neto procentot e zabele`ana kaj stanbenite krediti, {to se dol`i na golemata koncentracija na odgovorite na bankite koi poka`uvaat

deka promene na monetarnata politika ne vlijaat vrz kamatnata politika na bankite vo tretiot kvartal. Vakvite pomestuvawa mo`at da se objasnat so relativno pomalite promeni vo monetarnata politika vo tretiot kvartal, sporedeno so vtoriot kvartal na 2006 godina.⁴

14. Vo koja nasoka se promeneti uslovite na Va{ata banka od aspekt na odobruvaweto stanbeni krediti na naselenieto vo izminatite tri meseci? Ve molime ocenete go sekoj faktor koristej}i ja skalata:

-- = zna~itelno se pokonzervativni

- = delumno se pokonzervativni

o = vo osnova ostanale nepromeneti

+ = delumno se porelaksirani

++ = zna~itelno se porelaksirani

NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Cena	0,0	0,0	81,4	3,5	5,2	10,0	-80,6	-8,7
B) Ostanati uslovi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Obvrski za kolateral	0,0	0,0	71,6	18,5	0,0	10,0	-5,2	-18,5
-Pokrienost na kreditot so kolateral ("loan to value"ratio)	0,0	0,0	71,6	18,5	0,0	10,0	-20,2	-18,5
-Dostasuvawe na zaemite	0,0	0,0	68,1	8,7	13,3	10,0	-23,5	-22,0
-Provizii	0,0	0,0	90,1	0,0	0,0	10,0	-15,0	0,0
V) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pome|u zbirot na "--" (zna~itelno se pokonzervativni) i "-" (delumno se pokonzervativni) i zbirot na "+" (delumno se porelaksirani) i "++" (zna~itelno se porelaksirani).

Vo tretiot kvartal, najgolem procent od bankite naveduvaat deka uslovite za kreditirawe na segmentot na stanbeni krediti vo poslednite tri meseci ostanale nepromeneti. Najgolemata promena na neto procentot zabele`ana e kaj faktorot cena, a se dol`i na toa {to 81,4% od bankite ocenile deka nivnite uslovi za odobruvawe na stanbeni krediti ostanale nepromeneti, za razlika od vtoriot kvartal koga tie bile oceneti kako porelaksirani.

15. Kako vlijaea dolunavedenite faktori vrz uslovite za kreditirawe na Va{ata banka vo izminatite tri meseci od aspekt na odobruvaweto potro{uva~ki krediti i ostanati zaemi na naselenieto (se odnesuva na odgovorot na pra{aweto 10). Ve molime ocenete go pridonesot na navedenite faktori za konzervativnosta ili relaksiranosta na uslovite za kreditirawe koristej}i ja slednava skala.

⁴ Voedno, imaj}i predvid deka julska anketa za kreditna aktivnost e prva sprovedena anketa, mo`no e odgovorite od vtoriot kvartal da se odnesuvaat na efektite od sproveduvaweto na monetarnata politika vo podolg vremenski period.

-- = značitelno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe
 - = delumno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe
 o = vo osnova pridonesuvaat za nepromenetost na uslovite za kreditirawe
 + = delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe
 ++ = značitelno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe
 NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktombri 2006
A) Trošoci na finansiskite sredstva i ograničuvawa na bilansot na sostojba	0,0	0,5	91,1	6,4	0,0	2,1	-5,6	-5,9
B) Pritisok od konkurencija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Konkurencija od drugi banki	0,0	0,0	11,0	84,8	4,3	0,0	-89,0	-89,1
V) Percepcija za rizikot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Očekuvawa za vkupnata ekonomska aktivnost	0,0	1,0	51,6	47,5	0,0	0,0	-59,2	-46,5
-Rizik od nerealizirawe na kolateralot	0,0	18,1	82,0	0,0	0,0	0,0	17,0	18,1
-Kreditna sposobnost na potrošuvate	0,0	2,6	79,0	18,5	0,0	0,0	-12,2	-15,9
G) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "--" (značitelno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i "-" (delumno pridonesuvaat za pokonzervativni uslovi za kreditirawe) i zbirot na "+" (delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe) i "++" (značitelno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe).

Najgolem broj od bankite (84,8%) ja naveduvaat konkurencijata od drugite banki i očekuvawata za vkupnata ekonomska aktivnost (47,5% od bankite) kako faktori što delumno pridonesuvaat za relaksirawe na uslovite za kreditirawe. Vo sporedba so juli, pogolemi promeni na neto procentite ne se zabeležani, pri što bankite glavno ocenile deka ovie faktori pridonesuvaat za nepromenetost na uslovite za kreditirawe.

16. Vo koja nasoka se promeneti uslovite na Vaša banka za odobruvawe potroški krediti i ostanati zaemi na naselenieto vo izminatite tri meseci? Ve molime ocenete go sekoj faktor koristejki ja skalata:

-- = zna~itелno se pokonzervativni
 - = delumno se pokonzervativni
 o = vo osnova ostanaa nepromeneti
 + = delumno se porelaksirani
 ++ = zna~itелno se porelaksirani
 NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Kamatna stapka na kreditite	0,0	0,5	50,3	48,6	0,7	0,0	-75,3	-48,8
B) Ostanati uslovi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Obvrski za kolateral	0,0	0,5	85,6	14,0	0,0	0,0	-15,5	-13,5
-Dostasuvawe na zaemite	0,0	0,5	45,5	54,1	0,0	0,0	-9,7	-53,6
-Nekamatni prihodi	0,0	0,5	86,3	13,3	0,0	0,0	-14,5	-12,8
V) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pome|u zbirot na "--" (zna~itелno se pokonzervativni) i "-" (delumno se pokonzervativni) i zbirot na "+" (delumno se porelaksirani) i "++" (zna~itелno se porelaksirani).

Dostasuvaweto na zaemite kako i kamatnata stapka na kreditite se faktori { to 54,1% od bankite, odnosno 48,6% gi ocenile kako delumno porelaksirani vo tretiot kvartal, dodeka za ostanatite faktori se oceneti kako nepromeneti. Najgolema promena vo neto procentot e zabele`ana kaj faktorot "dostasuvawe na zaemite" { to se dol`i na golemata koncentracija na odgovorite na bankite koi uka`uvaat na delumna relaksiranost na uslovite za odobruvawe potro { uva~ki krediti vo tretiot kvartal.

17. Kako se promeni pobaruva~kata za krediti od strana na naselenieto vo poslednite tri meseci, iskluvaj}i gi voobi~aenite sezonski fluktuacii?

	Stanbeni krediti		Potro {uva~ki krediti		Ostanati krediti	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itелno e namalena	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Delumno e namalena	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Vo osnova ostana nepromeneta	17.6	23.5	44.6	14.9	14.0	17.0
Delumno }e se zgolemi	67.3	66.6	53.2	71.9	80.8	83.1
Zna~itелno }e se zgolemi	0.0	0.0	2.2	13.3	2.2	0.0
Neprimenljivo	15.1	10.0	0.0	0.0	3.0	0.0
Vkupno	100	100	100	100	100	100
Neto procent	67.3	66.6	55.4	85.2	83.0	83.1
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pome|u zbirot na procentite "zna~itелno e zgolemena" i "delumno e zgolemena" i zbirot na procentite "namalena" i "zna~itелno e namalena".

Vo tretiot kvartal vo 2006 godina, pobaruva~kata na krediti na naselenieto, najgolem del od bankite ja ocenuvaat kako delumno zgolemena. Zna~itelna promena na neto procentot e zabele`ano kaj potro {uva~kite krediti, { to se dol`i na golemiot procent na bankite { to odgovorile deka pobaruva~kata za krediti od strana na naselenieto vo poslednite tri meseci e delumno zgolemena.

18. Kako vlijaeja dolunavedenite faktori na pobaruva~kata za stanbeni krediti od strana na naselenieto vo izminatite tri meseci (se odnesuva na odgovorot na pra {aweto 17)? Ve molime ocenete go sekoj faktor posebno upotrebuvaj}i ja skalata:

-- = značitelno pridonesuwaat za namaluvawe na pobaruva~kata

- = delumno pridonesuwa za namaluvawe na pobaruva~kata

o = pridonesuwa za nepromenetost na pobaruva~kata

+ = delumno pridonesuwa za zgolemuwawe na pobaruva~kata

++ = značitelno pridonesuwa za zgolemuwawe na pobaruva~kata

NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Potrebi za finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Perspektivi na pazarot za stanbena izgradba	0,0	0,0	34,2	55,9	0,0	10,0	41,1	55,9
-Doverba na potro{uva~ite	0,0	0,0	79,3	10,8	0,0	10,0	19,7	10,8
-Tro{oci na potro{uva~ite koi ne se povrzani za domuvaweto	0,0	13,3	76,8	0,0	0,0	10,0	-13,3	-13,3
B) Upotreba na alternativno finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Za{tedi na naselenieto	0,0	0,0	73,0	17,1	0,0	10,0	-0,6	17,1
-Krediti od ostanati banki	0,0	30,4	59,7	0,0	0,0	10,0	-27,5	-30,4
- Ostanati izvori na finansirawe	0,0	0,0	74,7	0,0	0,0	25,4	0,0	0,0
V) Ostanati faktori, Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "++" (značitelno pridonesuwa za povioka pobaruva~ka) i "+" (delumno pridonesuwa za povioka pobaruva~ka) i zbirot na "-" (delumno pridonesuwa za namaluvawe na pobaruva~kata) i "--" (značitelno pridonesuwa za namaluvawe na pobaruva~kata).

Od aspekt na faktorite koi pridonesuwaat za promena na pobaruva~kata za stanbeni krediti od strana na naselenieto, 55,9% od bankite ocenile deka perspektivite na pazarot za stanbena izgradba delumno pridonesuwaat za zgolemuwawe na pobaruva~kata. Sprotivno, edna tretina od bankite ocenile deka kreditite od ostanatite banki delumno pridonele za namaluvawe na pobaruva~kata. Vo sporedba so juli, pogolemi promeni na neto procentite na navedenite faktori ne se zabele`ani vo tretiot kvartal.

19. Kako vlijaewa navedenite faktori na pobaruva~kata za potro{uva~ki krediti i za ostanatite pozajmuwawa od strana na naselenieto vo izminatite tri meseci (se odnesuwa na odgovorot na pra{aweto 17)? Ve molime ocenete go sekoj faktor posebno upotrebuvaj i ja skalata:

-- = zna~itelno pridonesuva za namaluvawe na pobaruva~kata
 - = delumno pridonesuva za namaluvawe na pobaruva~kata
 o = pridonesuva za nepromenetost na pobaruva~kata
 + = delumno pridonesuva za zgolemuwawe na pobaruva~kata
 ++ = zna~itelno pridonesuva za zgolemuwawe na pobaruva~ka
 NP = neprimenljivo

	--	-	o	+	++	NP	Neto procent	
							juli 2006	oktomvri 2006
A) Potrebi za finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Tro { ewe za trajni dobra kako { to se: avtomobili, mebel i sl.	0,0	0,0	28,2	71,9	0,0	0,0	54,0	71,9
-Doverba na potro { uva~ite	0,0	0,0	55,7	44,4	0,0	0,0	39,0	44,4
B) Upotreba na alternativi za finansirawe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Za { tedi na naselenieto	0,0	0,0	96,5	2,6	0,0	1,0	0,6	2,6
-Krediti od ostanati banki	0,0	20,6	63,0	16,5	0,0	0,0	-32,2	-4,1
-Ostanati izvori na finansirawe	0,0	0,0	68,2	15,5	0,0	16,4	-0,9	15,5
V) Ostanati faktori , Ve molime navedete gi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na "++" (zna~itelno pridonesuva za povisoka pobaruva~ka) i "+"(delumno pridonesuva za povisoka pobaruva~ka) i zbirot na "-"(delumno pridonesuva za namaluvawe na pobaruva~kata) i "--"(zna~itelno pridonesuva za namaluvawe na pobaruva~kata).

Tro { eweto za trajni dobra i doverbata na potro { uva~ite, 71,4%, odnosno 44,4% od bankite gi ocenile kako faktori { to delumno pridonesuvaat za zgolemuwawe na pobaruva~kata za potro { uva~ki krediti. Najgolema promena vo neto procentot e zabele`an kaj pridonesot na kreditite od ostanati banki.

20. Ve molime navedete gi Va { ite o~ekuvawa za nasokata na promena na uslovi te za kreditirawe na Va { ata banka od aspekt na odobruvaweto na krediti na naselenieto vo narednite tri meseci.

	Stanbeni krediti		Potro { uva~ki		Ostanati krediti	
	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006	juli 2006	oktomvri 2006
Zna~itelno je se zaostrat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno je se zaostrat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova je ostanat nepromeneti	66,5	50,8	66,5	56,6	71,7	63,9
Delumno je se relaksiraat	22,9	39,8	30,3	43,5	25,1	36,2
Zna~itelno je se relaksiraat	0,0	0,0	3,2	0,0	3,2	0,0
Neprimenljivo	10,6	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Vkupno	100	100,1	100	100,1	100	100,1
Neto procent	-22,9	-39,8	-33,5	-43,5	-28,3	-36,2
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "zna~itelno je se zaostrat" i "delumno je se zaostrat" i zbirot na procentot "delumno je se relaksiraat" i "zna~itelno je se relaksiraat".

Vo tretiot kvartal, pove}e od polovina od bankite se izjasnile deka ne o~ekuvaat promena na uslovi te za kreditirawe na naselenieto. Od druga strana, nad edna tretina od bankite o~ekuvaat delumno relaksirawe na uslovi te, osobeno kaj potro { uva~kite krediti. Pogolemi pomestuvawa kaj neto-procentot ne se zabele`ani.

21. Ve molime naznačete kako ožekuvate deka je se promeni pobaruvačkata za krediti od strana na naselenieto vo narednite tri meseci (isključaj}i gi voobičeenite sezonski fluktuaciji).

	Stanbeni krediti		Potrošivački krediti		Ostani krediti	
	juli 2006	oktombri 2006	juli 2006	oktombri 2006	juli 2006	oktombri 2006
Značitelno je se namali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delumno je se namali	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vo osnova je ostane nepromeneta	59,6	43,8	59,6	3,0	59,6	3,0
Delumno je se zgolemi	37,8	46,8	38,2	66,6	38,2	94,9
Značitelno je se zgolemi	0,5	0,5	2,2	30,5	2,2	2,2
Neprimenljivo	2,1	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vkupno	100	100	100	100	100	100
Neto procent	38,3	47,3	40,4	97,1	40,4	97,1
Broj na banki koi odgovorile	15	14	15	14	15	14

Neto procentot pretstavuva razlika pomeju zbirot na procentite "značitelno je se zgolemi" i "delumno je se zgolemi" i zbirot na procentite "delumno je se namali" i "značitelno je se namali".

Vo narednite tri meseci, 66,6% od bankite ožekuvaat delumno zgolemuwawe na pobaruvačkata na potrošivački krediti. Voedno okolu polovina od bankite ova tempo go predviduvaat i kaj stanbenite krediti. Pogolemi promeni kaj neto procentite se zabeleani kaj potrošivačkite krediti, što se dolži na pogolemata koncentracija na odgovorite na bankite što pokačuvaat delumno zgolemuwawe na pobaruvačkata za krediti od strana na naselenieto vo naredniot period.

III. Karakteristiki na procesot na kreditirawe vo Va{ata banka

Vo slednite dve tabeli se prezentirani odgovorite na bankite na oddelni konkretni pra{awa povrzani so procesot na odobruvawe krediti⁵

22. Kreditirawe na pretprijatija

Faktor/uslov	1	2	3	4	5	
Broj na godini za koi se baraat finansiski izve{tai	1	8	4		1	1-pomalku od dve, 2-dve, 3-pove}e od dve, 4-ostanato
Frekventnost na poseti na klientite i na potencijalnite klienti		3	9		2	1-nikoga{, 2-ponekoga{, 3-redovno, 4-ostanato
Naj{esta namena na odobrenite krediti*	7	12			1	1- osnovni sredstva, 2-obrotni sredstva, 3-likvidnost, 4-ostanato
Naj{est soodnos na hipotekata i iznosot na kreditot*	6	8			1	1- pomalku od dva, 2-dva, 3-pove}e od dva, 4-ostanato
Dostapnost na kreditite bez zalog	6	3		4	1	1-da, 2-ne, 3-samo ramkovnite, 4-ostanato
Minimalen broj na garanti*	4	3		1	7	
Soodnos na prihodite na garantot i mese{nata otplata*	3	5	1	2	4	1-pomalku od edna tretina, 2-edna tretina, 3-pove}e od edna tretina, 4-ostanato
Zadol`itelien ekskluziven odnos so bankata pri dolgoro~no kreditirawe	2	4	5	2	1	1-da, 2-ne, 3-za neko i namen i, 4-ostanato
Koj gi odobruva kreditite?						1-upravniot odbor, 2-kreditniot odbor, 3-upravniot i kreditniot odbor, 4-ostanato
do 100.000 evra		6	3	3	2	1) Upravniot odbor; 2) Kreditniot odbor; 3) Upravniot i Kreditniot odbor; 4) ostanato
od 100.000 evra do 500.000 evra	1	5	4	2	2	1) Upravniot odbor; 2) Kreditniot odbor; 3) Upravniot i Kreditniot odbor; 4) ostanato
nad 500.000 evra	2	3	5	2	2	1) Upravniot odbor; 2) Kreditniot odbor; 3) Upravniot i Kreditniot odbor; 4) ostanato
Voobi{aeno vremetraawe na postapkata na odobruvawe kredit*	6	7	1	1	1	1-pomalku od edna sedmica, 2-edna do dve sedmici, 3-pove}e od dve sedmici, 4-ostanato
Kolku iznesuva prose~ното vremetraawe na realizacija na hipotekite?	2	5	4	1	2	1-pomalku od {est meseci, 2-od {est do dvanaeset meseci, 3-edna do dve godini, 4-pove}e od dve godini, 5-ostanato

*Oddelni banki odgovorile so pove}e od eden odgovor, ili del od bankite ne odgovorile na pra{aweto.

⁵ Odgovorite ozna~uvaat broj na banki.

23. Kreditirawe na naselenie

Faktor/uslov	1	2	3	4	5	
Dal i brojot na meseci na postojano vrabotuvawe na baratelo na kredit e relevanten pri odobruvaweto na kredit?	1	13				1-ne, 2-da,
Kolkav broj na meseci na postojano vrabotuvawe na baratelo na kredit, voobičaeno se zema predvid?	4	7	3			1-do { est meseci, 2-od { est do dvanaeset meseci, 3-od 1 godina do dve godini, 4-nad dve godini
Najvešć soodnos na hipotekata i iznosot na kreditot	6	7	1			1- pomalku od dva, 2-dva, 3-pove}e od dva, 4-ostanato
Dostapnost na kreditite bez zalog	11	1	1	1		1-da, 2-ne, 3-samo ramkovnite krediti, 4-ostanato
Minimalen broj na `iranti	5	4			5	
Soodnos na prihodite na `irantot i mesečnata otplata*	2	12			1	1-pomalku od edna tretina, 2-edna tretina, 3-pove}e od edna tretina, 4-ostanato
Avtomatizirano odobruvawe na krediti na naselenieto	6	6	2			1-da, 2-ne, 3-ostanato
Zadol`itel en ekskluziven odnos so bankata pri dolgoročno kreditirawe		12	2			1-da, 2-ne, 3-za neko i nameni, 4-ostanato
Koj gi odobruva kreditite od nad 20.000 evra?	1	8	2	2	1	1-upravniot odbor, 2-kreditniot odbor, 3-upravniot i kreditniot odbor, 4-ostanato
Voobičaeno vremetraewe na postapkata na odobruvawe kredit	10	4				1-pomalku od edna sedmica, 2-edna do dve sedmici, 3-pove}e od dve sedmici, 4-ostanato
Kolku iznesuva prosečното vremetraewe na realizacija na hipotekite?	3	5	3		3	1-pomalku od { est meseci, 2-od { est do dvanaeset meseci, 3-edna do dve godini, 4-pove}e od dve godini, 5-ostanato

*Oddelni banki odgovorile so pove}e od eden odgovor, ili del od bankite ne odgovorile na prafaweto.

Rezime na rezultate od Anketata za kreditna aktivnost

I. Kreditirawe na pretprijatija

Anketata za kreditna aktivnost vo tretiot kvartal na 2006 godina poka`uva *delumno relaksirawe na uslovite za kreditirawe na korporativniot sektor*, {to pretstavuva prodol`uvawe na trendot od prethodniot kvartal. Pritoa, zna~ajno e da se istakne deka duri 91% od anketiranite banki vo tretiot kvartal se izjasnile za delumna relaksiranost na uslovite za kreditirawe na malite i sredni pretprijatija, {to pretstavuva zna~ajna poddr{ka za razvojt na ovoj sektor od ekonomijata. *Od aspekt na oddelni specifi~ni uslovi na kreditirawe*, pove}e od polovina od bankite uka`uvaat na nivno relaksirawe, pri {to 81,7% od bankite uka`uvaat na kamatnata stapka kako uslov {to delumno, odnosno zna~itelno e porelaksiran. Pritoa, monetarnata politika, samo 25,1% od bankite ja ocenuvaat kako faktor {to vlijael vrz kamatnata politika na bankite, nasproti 84,1% vo prethodniot kvartal. Vakvite pomestuvawa mo`at da se objasnat so relativno pomalite promeni vo monetarnata politika vo tretiot kvartal, sporedeno so vtoriot kvartal na 2006 godina⁶. *Od aspekt na pobaruva~kata na krediti od strana na korporativniot sektor*, spored najgolemiot broj od anketiranite banki, pobaruva~kata na krediti vo tekot na tretiot kvartal vo osnova ostanala nepromeneta, dodeka vo *naredniot kvartal* okolu dve tretini od bankite o~ekuvaat zgolemuwawe na pobaruva~kata na krediti.

	<i>juli</i>	<i>oktomvri</i>
Uslovi za kreditirawe		
Delumno porelaksirani	58,2%	63,2%
Faktori		
Konkurencija od drugi banki	67,5%	91%
O~ekuvawa za perspektivata na grankata na koja i pripa a pretprijatiето i na perspektivite na poedine~nite firmi	58,2%	85,2%
O~ekuvawa za vkupnata ekonomska aktivnost	54,9%	78,5%
Likvidnosnata pozicija na bankata	66,2%	63,5%
Promeni kaj oddelni uslovi		
Kamatna stapka		
Delumno ili zna~itelno porelaksirana	96,5%	81,7%
Vlijaniето na monetarnata politika e delumno ili zna~itelno (84,1%)		Vlijaniето na monetarnata politika e nezna~itelno ili nema vlijanie (42,4%)
Pobaruva~ka na krediti		
Nepromeneta	65,9%	66,7%
O~ekuvawa za ~etvrtiot kvartal		
Uslovi za kreditirawe	Nepromeneti (70%)	Nepromeneti (66,6%)
Pobaruva~ka na krediti	Delumno zgolemuwawe (60,2%)	Delumno zgolemuwawe (61,4%)

* Prezantirani se odgovorite za koi se izjasnile najgolem broj od anketiranite banki.

⁶Voedno, imaj|i predvid deka julskata anketa za kreditna aktivnost e prva sprovedena anketa, mo`no e odgovorite od vtoriot kvartal da se odnesuvaat na efektite od sproveduvaweto na monetarnata politika vo podolg (celiot prethoden) vremenski period.

II. Kreditirawe na naselenie

Na pazarniot segment na kreditirawe na naselenieto, promenite na uslovite za kreditirawe vo odnos na potro{uva~kite krediti kaj najgolem broj od bankite se vo nasoka na pogolema relaksiranost. Vo domenot na oddelni te specifi~ni uslovi, vo tretiot kvartal na 2006 godina, okolu polovina od bankite uka`uvaat na delumno relaksirawe na kamatnata stapka na potro{uva~kite krediti (pri {to okolu dve tretini od bankite uka`uvaat na nazna~itelno vlijanie na monetarnata politika) i na dostasuvaweto na zaemite. Od aspekt na faktorite {to pridonesuvaat za porast na pobaruva~kata na krediti, kako faktori so najgolemo vlijanie se izdvoeni perspektivite na pazarot za stanbena izgradba, tro{eweto za trajni dobra i doverbata na potro{uva~ite. Vo odnos na o~ekuvawata za posledniot kvartal od godina ta, pove}e od polovina od bankite se izjasnile deka ne o~ekuvaat promena na uslovite za kreditirawe na naselenieto. Od druga strana, nad edna tretina od bankite o~ekuvaat delumno relaksirawe na uslovite, osobeno kaj potro{uva~kite krediti. O~ekuvawata za dvi`eweto na pobaruva~kata na krediti na naselenieto vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina se vo nasoka na najzino delumno zgolemuwawe, pri {to sporedeno so prethodniot kvartal najgolemi promeni se zabele`ani kaj o~ekuvawata za pobaruva~kata za potro{uva~kite krediti.

	juli	oktomvri
Uslovi za kreditirawe		
Stanbeni krediti	Delumno ili zna~itelno porelaksirani (80,6%)	Vo osnova ostanaa nepromeneti (69,1%)
Potro{uva~ki krediti	Delumno ili zna~itelno porelaksirani (91,3%)	Delumno ili zna~itelno porelaksirani (65,3%)
Faktori (potro{uva~ki krediti)		
Konkurencija od drugi banki	89%	89,1%
O~ekuvawa za vkupnata ekonomska aktivnost	60,2%	47,5%
Promeni kaj oddelni uslovi		
Kamatna stapka		
Delumno ili zna~itelno porelaksirana	75,8%	49,3%
	Vlijaniето na monetarnata politika e delumno ili zna~itelno (65,8%)	Vlijaniето na monetarnata politika e nezna~itelno ili nema vlijanie (90,2%)*
Dostasuvawe na zaemite		
Delumno relaksirani	10,2%	54,1%
Pobaruva~ka na krediti		
Delumno zgolemena		
Potro{uva~ki krediti	53,2%	71,9%
Faktori		
Tro{ewe za trajni dobra	54%	71,9%
Doverba na potro{uva~ite	39%	44,4%
O~ekuvawa za ~etvrtiot kvartal		
Uslovi za kreditirawe		
Stanbeni krediti	Nepromeneti (66,5%)	Nepromeneti (50,8%)
Potro{uva~ki krediti	Nepromeneti (66,5%)	Nepromeneti (56,6%)
Pobaruva~ka na krediti		
Stanbeni krediti	Delumno zgolemuwawe (37,8%)	Delumno zgolemuwawe (46,8%)
Potro{uva~ki krediti	Delumno zgolemuwawe (38,2%)	Delumno zgolemuwawe (66,6%)

* Prezantirani se odgovorite za koi se izjasnile najgolem broj od anketirani te banki.